

**ПРАВИЛА за УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА
на ИП "КЕПИТЪЛ МАРКЕТС" АД**

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. (1) (изм. – реш. на Съвета на директорите от 19.10.2020 г.) Настоящите правила се приемат на основание чл. 65, ал. 5 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ), РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 575/2013 на Европейския Парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (Регламент (ЕС) № 575/2013), Наредба № 50 от 19 Юни 2015 г. за капиталовата адекватност, ликвидността на инвестиционните посредници и осъществяването на надзор за спазването им (Наредба № 50) и Делегиран Регламент (ЕС) 2017/565 на Комисията от 25 април 2016 година за допълване на Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на посочената директива (Регламент (ЕС) № 2017/565).

(2) Правилата по ал. 1 имат за цел да регламентират системите и механизмите за установяване, оценка и управление на рисковете, на които е изложен или може да бъде изложен инвестиционният посредник, а именно:

1. политики и процедури за установяване на рисковете, свързани с дейностите, процедурите и системите на инвестиционния посредник (ИП), и за определяне на допусканото от инвестиционния посредник ниво на риск, ако такова може да бъде установено в организационната структура и нивата на отговорност по управлението на риска при инвестиционния посредник;

2. политики и процедури за управление и наблюдение на рисковете, свързани с дейностите, процедурите и системите на ИП в съответствие с допусканото от инвестиционния посредник за допустимо ниво на риск, при отчитане на характера, обхвата и компетентността на дейността на посредника;

3. ефективни процедури и мерки за управление на рисковете;

4. механизми за осъществяване на наблюдение върху адекватността и ефективността на политиката и процедурите по т. 1-3 и върху спазването от инвестиционния посредник и лицата, които работят по договор за инвестиционния посредник, на процедурите и мерките по тези правила, вкл. механизмите за вътрешен контрол и административните и счетоводни процедури по управлението на риска и правила и процедури за оценка и поддържане на вътрешния капитал;

5. механизми за наблюдение върху адекватността и ефективността на предприетите мерки за отстраняване на констатирани непълноти и несъответствия в политиката и процедурите по т. 1-4 и процедурите и мерките по настоящите правила, вкл. невъзможност за спазването им от лицата.

II. ПОЛИТИКИ И ПРОЦЕДУРИ ЗА УСТАНОВЯВАНЕ, УПРАВЛЕНИЕ И НАБЛЮДЕНИЕ НА РИСКОВЕТЕ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТИТЕ И СИСТЕМИТЕ НА ИП

Чл.2. (1) Процесът по установяването, управлението и наблюдаването на рисковете, свързани с дейностите и системите на ИП има за цел да редуцира влиянието на външните и вътрешните рискови фактори върху дейността на инвестиционния посредник, включително на рисковете произтичащи от макроикономическата среда.

(2) Процедурите за оценка и управление на отделните видове риск включват:

а) идентифициране на отделните външни и вътрешни данни, факти и събития влияещи върху дейността на инвестиционния посредник;

б) идентифициране и измерване на риска;

в) мерки за управление на всеки вид риск

(3) създаден в ИП специализиран орган за управление на рисковете, а именно отдел за управление на риска, който осигурява ежедневно установяване, измерване и надлежно докладване на всички съществени рискове, свързани с дейността на инвестиционния посредник и участва активно в разработването на стратегията за поемането и управлението на рисковете на дружеството и във вземането на решения, свързани с управлението на всички значими рискове.

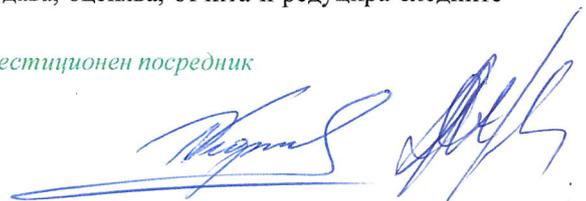
(4) Оценката на риска се извършва на база на анализ на следните компоненти:

а) основните и значими дейности при инвестиционния посредник;

б) вида и нивото/степената/на присъщите за инвестиционния посредник рискове;

в) адекватността и ефективността на политиката и процедурите по настоящите правила и върху спазването от инвестиционния посредник и лицата, които работят по договор за инвестиционния посредник, на процедурите и мерките по тези правила;

Чл.3. Съгласно настоящите правила дружеството наблюдава, оценява, отчита и редуцира следните

рискове, които оказват влияние върху дейността му.

а)пазарен риск-вероятността да се понесат загуби или да не се реализира печалба под въздействието на неблагоприятни промени в цените на финансовите инструменти, пазарните лихвени проценти, валутни курсове и други;

б)сетълмент риск и кредитен риск на насрещната страна и от големи експозиции-вероятността да се нарушат капиталовите изисквания на инвестиционния посредник;

в)операционен риск-вероятността да се понесат загуби в резултат на неподходящи или неправилни вътрешни процедури,грешки на длъжностни лица при инвестиционния посредник,вкл.в офисите или от вътрешни събития;

г)правен риск-вероятността да се понесат загуби в резултат на нарушения или неспазване на законовите и подзаконовни нормативни актове или вътрешно-дружествените документи;

д)репутационен риск-възможността от негативни публикации и изявления в средствата за масова информация, електронните медии и др.касаещи инвестиционния посредник, верни или неверни,което да доведе до намаление на клиентската база,приходите или до завеждане на съдебни дела;

е)бизнес-риск-възможността под влиянието на различни фактори от външната среда-макронкономически, политически и други, както и от условията за работа в тази среда да се причинят негативни последици в дейността на инвестиционния посредник

ж)позиционен риск/общ и специфичен/- риск от промяната на цената на даден инструмент в резултат на фактори,свързани с емитента или в случай на деривативен инструмент-свързан с емитента на базовия инструмент, както и риска от промяната в цената на дадения инструмент поради промяна в равнището на лихвените проценти;

з)стоков риск-риска от позиции в борсово търгувани стоки или стокови деривативни инструменти в инвестиционния и търговски портфейл на инвестиционния посредник;

и)риск от концентрация-риск от не съчетаване на падежите между експозициите и кредитната им защита, както и риска, който възниква при прилагането на техники за редукация на кредитния риск и на големите индиректни кредитни експозиции;

к)ликвиден риск-възможността инвестиционния посредник да не разполага с достатъчно средства за посрещане на задълженията си,когато те станат изискуеми и невъзможността да реализира свои активи при подходяща цена и в приемливи срокове.

л)валутен риск-рискът от промените на валутния курс на лева спрямо чуждите валути;

м)лихвен риск-риск от колебания в лихвените проценти,дотолкова доколкото лихвоносните активи и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен.

н) други рискове, включени в Регламент (ЕС) № 575/2013 и Наредба № 50, на които е изложен или може да бъде изложен инвестиционният посредник.

Кредитен риск и неизпълнение на насрещна страна

Чл.4.Кредитният риск при инвестиционните посредници има два основни компонента:

1. Риск от неизпълнение на контрагента в маржин сделки/заемни сделки/ на капиталовия пазар-валутни операции, фючърси, суапове, опции, дялове и акции;

2. Продуктов риск, който се измерва с евентуалната загуба при неизпълнение на задълженията от ответната страна в сделката.

Чл.5. Кредитният риск от контрагента е рискът контрагента по определена сделка да изпадне в неизпълнение преди окончателния сетълмент на паричните потоци на сделката.

Чл. 6. Кредитният риск от контрагента възниква по:

- сделки с деривативни инструменти;
- сделки по предоставяне и получаване в заем на ценни книжа;
- маржин заемни сделки;
- транзакции с удължен сетълмент.

Чл.7. (1) При управлението и оценката на кредитния риск, инвестиционният посредник ще определя размера на рисково претеглените експозиции за кредитен риск в съответствие с част трета, дял II от Регламент (ЕС) № 575/2013 и експозиции за кредитен риск на контрагента в съответствие с част трета, дял II, глава 6 от Регламент (ЕС) № 575/2013 като използва стандартизирания метод регламентиран в Наредба № 50.

(2) Съгласно обхвата на лиценза на инвестиционния посредник и компетентността и характера на дейността, извършвана от посредника, същия не извършва сделки по предоставяне и получаване в заем на финансови инструменти и маржин заемни сделки сделките по чл. 6, т.т. 2 и 3 от настоящите правила не могат да породят кредитен риск за посредника, предвид залегналите в неговия предмет на дейност ограничения, за това не се предвижда за него да възникне подобен риск.

Остатъчен риск

Чл.8. Инвестиционният посредник следи и контролира остатъчния риск, произтичащ от по-ниска ефективност от очакваната на използваните техники за редуциране на кредитния риск и на очакваната загуба.

Чл. 9. ИП прилага следната политика и процедури за управление на остатъчния риск

1. Когато се отчита редуциране на кредитния риск или на очакваната загуба, инвестиционният посредник извършва и цялостна оценка на кредитния риск на базисната експозиция. При репо сделките нетният размер на експозицията се счита за базисна експозиция.

2. За изчисляване на рисково-претеглените експозиции по стандартизирания подход за кредитен риск съгласно ал. 1 на предходния член инвестиционният посредник може да отчита редуциране на кредитния риск, когато са изпълнени изискванията на Регламент (ЕС) № 575/2013 и Наредба № 50.

3. Експозиция с призната кредитна защита не може да получи по-високо рисково тегло, отколкото без признаване на защитата.

4. Техниките, използвани за доставка на кредитна защита, действията и предприетите стъпки следва да осигуряват споразумения за кредитна защита, които са правно валидни и изпълними във всяка относима юрисдикция и ИП е извършил правен преглед, който да е потвърдил изпълнимостта на обезщетението във всички съответни юрисдикции.

5. Отделът за управление на риска в ИП предприема подходящи действия за осигуряване на ефективността на споразуменията за кредитна защита.

6. В случай на обезпечена кредитна защита активите, които се признават за обезпечение, трябва да са достатъчно ликвидни и тяхната стойност в дългосрочен план да е толкова надеждна, че да осигури ефективност на кредитната защита, като се взема под внимание използваният метод за изчисляване на стойността на рисковопретеглените експозиции и допустимата степен на признаване на активите.

7. Обезпеченията по т. 6, които винаги се квалифицират от ИП като приемливи са финансовите обезпечения когато остатъчният матуритет на защитата е не по-малък от остатъчния матуритет на експозицията и са изпълнени другите изисквания на Регламент (ЕС) № 575/2013.

8. Други обезпечения по т. 6 като вземания, парични инструменти, гаранции и др. Се считат за приемливи, ако отговарят на условията посочени в Регламент (ЕС) № 575/2013.

Риск от концентрация

Чл.10.(1) Рискът от концентрация е неадекватна диверсификация на експозиции към клиенти, групи свързани клиенти, клиенти от един и същ икономически отрасъл, географска област или възникнал от една и съща дейност, което може да причини значителни загуби, както и рискът, свързан с големи непреки кредитни експозиции.

(2) ИП приема и прилага следната политика и процедури за управлението на риска от концентрация:

1. Дружеството квалифицира като експозиция всеки актив или задбалансова позиция съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 575/2013 без прилагане на рисковите тегла или степента на риск с оглед ефективна реализация на кредитна защита.

2. Стойността на всяка една експозиция се изчислява съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 575/2013 и регулаторните технически стандарти на ЕБО.

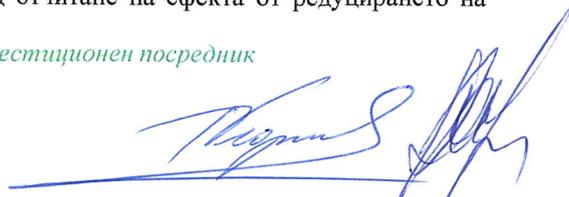
3. Експозиция на ИП към клиенти или група свързани клиенти съгласно настоящата политика се квалифицира като „голяма” винаги когато нейната стойност е по-голяма или равна на 10 % от приемливия капитал на ИП.

4. Административните и счетоводните процедури, предвидени в тези правила, както и наличието в структурата на организацията на ИП на специализиран за следене на рисковете отдел за управление на риска, гарантират, че дружеството следи ежедневно експозициите си по предходните точки и веднага при възникване на експозиции по т.3 ги установява, отчита и регистрира. Това позволява на отдела по предходното изречение да предприема необходимите мерки за управление на тези експозиции и тяхното редуциране. Отделът за проверка на съответствието от своя страна проследява дали това се прилага своевременно.

5. Съгласно настоящата политика и процедури при определяне дали съществуват групи от свързани клиенти и съответно — експозиции, съставляващи едно цяло от гледна точка на поемания риск, се отчитат и рисковете, породени от общ източник на значително финансиране.

6. Съгласно настоящата политика и процедури ИП предоставя на Комисията за финансов надзор информация за всяка своя голяма експозиция със съдържанието и в сроковете съгласно чл. 394 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

7. Съгласно настоящата политика и процедури и на основание на изискванията в Регламент (ЕС) № 575/2013 ИП няма право да формира към даден клиент или група от свързани клиенти експозиция, чиято стойност надвишава 25 % от приемливия капитал на ИП след отчитане на ефекта от редуцирането на

кредитния риск съгласно членове 399—403 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

8. Съгласно настоящата политика и процедури и в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 съвсем краткосрочните експозиции, свързани с парични преводи, включително извършването на разплащателни услуги, услуги по клиринг, сетълмент и попечителски услуги за клиенти, са изключение и за същите не се прилагат правилата за риска от концентрация, за да се улесни безпрепятственото функциониране на финансовите пазари и на свързаната с тях инфраструктура. Тези услуги обхващат например изпълнението на паричен клиринг и сетълмент и подобни дейности с цел улесняване на сетълмента. Това обаче е приложимо единствено и само за изключенията, изрично посочени в тази точка и регламентирани като такива в Регламент (ЕС) № 575/2013.

9. Инвестиционният посредник наблюдава и контролира големите си експозиции в съответствие с другите изисквания на Регламент (ЕС) № 575/2013.

Пазарен риск

Чл.11(1)Пазарният риск е рискът от загуби, възникващи от неблагоприятни движения в пазарните цени на дълговите /лихвените/ и капиталовите инструменти и на стоковите инструменти.

(2) Отдалечаването на една инвестиция от паричния пазар, увеличава пазарния риск и намалява стойността на инвестицията.

(3) Инвестиционният посредник определя капиталовите изисквания за пазарен риск в съответствие с част трета, дял IV от Регламент (ЕС) 575/2013. При управлението на пазарния риск съгласно настоящите правила се спазват следните механизми: идентифициране и определяне на приемливо ниво за пазарния риск; постоянното му наблюдение; предприемане на мерки от посредника за поддържане на поетия от него пазарен риск на ниво, което да не застрашава финансовата му стабилност и интересите на неговите клиенти; изключванеползването на вътрешна информация и на конфликти на интереси.

(4) За управление на пазарния риск с цел минимизирането му, инвестиционният посредник използва следните основни процедури и методи:

1. Аналитични методи за разглеждане на риска – служителите, които се занимават с анализ на тенденциите на капиталовия пазар извършват не по рядко от веднъж седмично анализ на развитието в краткосрочен план на всички значителни позиции в търговския портфейл на посредника;

2. Независимост и разделяне на отговорностите между служителите, които управляват риска и служителите, които сключват сделките лихвен риск;

3. Осъществява се постоянно наблюдение в обстановка на повишен пазарен и кредитен риск, предизвикан от въздействието на необичайни и/или резки промени в условията на пазара;

4. При управлението на пазарния риск, както и рисковопреглетените активи ще се използва и същия ще се оценява и изчислява чрез стандартизиран метод за оценка на пазарен риск.

(5) Прилаганите механизми, мерки и процедури по ал. ал. 4 и 5 осигуряват, че ИП:

1. установява, измерва и управлява всички съществени източници и ефекти на пазарен риск;

2. предвижда мерки и срещу риска от недостиг на ликвидни средства;

3. прилага мерки, които осигуряват вътрешният капитал да е адекватен за покриване на значимите пазарни рискове, за които не се прилага изискване за собствен капитал.

Лихвен риск

Чл.12.(1)Лихвеният риск е рискът от промяна в цената на финансов инструмент в резултат на промяна в равнището на лихвените проценти в случай на търгуван дългов инструмент или дериват или в случай на капиталов инструмент или дериват поради промени на капиталовия пазар, несвързани с конкретни характеристики на отделните инструменти.

(2) Съгласно настоящите правила механизмите за управление на този риск регламентират следните мерки и правила:

1. Акцент върху краткосрочни и средносрочни дългови финансови инструменти за сметка на дългосрочните;

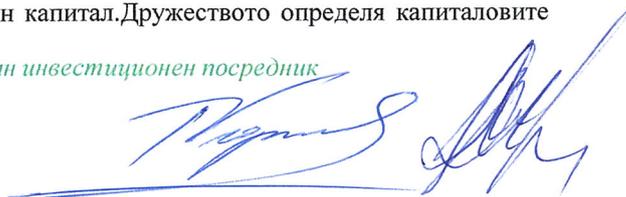
2. Преобладаване на финансови инструменти с плаващ лихвен процент за сметка на тези с фиксиран такъв;

3. Анализиране на динамиката на лихвените проценти върху нетния лихвен доход, което се базира на очакванията относно промените на лихвените проценти в бъдеще операционен риск;

4. ИП управлява лихвения дисбаланс чрез управление на структурата на активите и пасивите, управление на падежите и структурата на лихвените проценти според очакванията на пазарните лихвени нива.

Операционен риск

Чл.13.(1)Операционният риск е рискът от загуба в резултат на неподходящо или неправилни вътрешни процедури, грешки на лица и системи или от вътрешни събития, включително правен риск Това е значим риск, който винаги трябва да е покрит със собствен капитал. Дружеството определя капиталовите

изисквания за операционен риск в съответствие с част трета, дял III от Регламент (ЕС) 575/2013.

(2) Операционно събитие е събитие, което може да доведе до отрицателен икономически резултат и/или до допълнителни разходи и до отклонение на реализираните от очакваните резултати от дейността.

(3) Загуба от операционно събитие е финансовият ефект, свързан с проявление на операционни събития и подлежащ на оповестяване във финансовите отчети на инвестиционния посредник, включително пропуснати ползи.

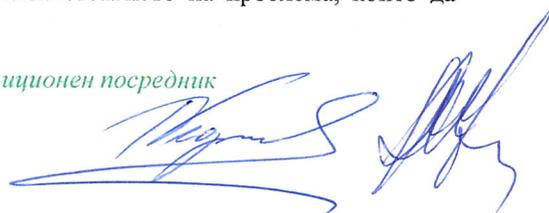
(4) Съгласно настоящите правила за установяване и управление на този риск ИП приема и прилага политика и процедури, включващи:

1. Определяне от ИП на рисковите фактори, свързани с операционния риск, а именно:

- грешки и/или пропуски, които са допуснати при обработката на дадена транзакция, в случаите при които допуснатите грешки не са резултат от некоректно подадени / попълнени данни, напр. неправилно предаване или въвеждане на данни/информация при комуникация; грешка при въвеждане и обработка на данни/транзакции, поддръжка или зареждане на данни в друга система; погрешно осчетоводяване или вписване на данни.
- некоректни или неактуални данни, (вкл. трудности при навременния достъп до (качествени) данни от различните звена на дружеството), които са необходими за извършване на дейността, напр. произтичащи от некоректно пренасяне на данните; грешки при съхраняване или извличане на данни.
- неадекватно изпълнение на нормативно регламентирани задължения, свързани с отчетни дейности, в резултат на което се констатира: наличие на грешки, недостатъчна информация в задължителни отчети към регулаторни и други външни органи, както и ненавременно представяне на такива, напр. неспазване на задължително изискване за представяне на отчетност; некоректен отчет (причиняващ разходи).
- прекъсване (пълно или частично) на дейността на дружеството или на нейна структурна единица поради срив в информационни системи и/или хранящите системи. Загубите се измерват съобразно времето, което е необходимо за възстановяване работата на ИТ системите и засегнатите дейности на дружеството, напр. неизправности в хардуер/апаратура; програмно осигуряване/софтуер; срив в телекомуникационните системи; прекъсване на комуналните услуги/повреди (елетропреносна, водопреносна и др. мрежи).
- загуби, възникващи от неумишлено или небрежно изпълнение/неизпълнение на служебните задължения към определени клиенти (включително изискванията за доверителност).
- неспазване на изискванията за работа с клиенти (некоректно отношение), оповестяване и доверители, напр. пропуск на служител да се увери, че осигурява подходящите услуги на клиент, разгласяване на конфиденциална информация; неволни, небрежни действия (неспазване на процедури) или неправилни практики (пропуски в процедури и/или инструкции), довели до реализиране на загуби за дружеството напр. неспазването на разпоредби и стандарти, които са в съответствие със законодателните норми и други регулаторни изисквания.
- вътрешна измама от вътрешни лица, при която извършителят трябва да е използвал своята позиция в дружеството или специфичен достъп до активи/информация, за да извърши измама (или подпомогне извършването на измама), напр. преднамерено неотчитане на транзакции; неразрешени операции (с парична загуба); умишлено погрешно оценяване на пазарни позиции и др.
- загуби, възникващи от действия, които са в несъответствие с нормативната база и правилата, отнасящи се до работния процес, безопасността на труда, напр. плащания по искове за обезщетения и от събития, свързани с дискриминация и др.
- загуби, вследствие на унищожаване или щети въргу материални активи в резултат на природно бедствие, инцидент или други събития, напр. наводнения, градушка, бури; земетресения; пожар.
- загуби, реализирани в резултат на външно проникване (от неслужители с цел облагодетелстване) в информационните системи на дружеството (инфраструктура и данни), манипулиране и умишленото предизвикване на повреди в системите, напр. хакерски атаки; кражба на информация (с финансова загуба); фишинг /Phishing/.
- всяко събитие, макар и непосочено изрично по-горе, което може да доведе до отрицателен икономически резултат и/или до допълнителни разходи и до отклонение на реализираните от очакваните резултати от дейността на дружеството

2. Конкретни процедури, които осигуряват оценка и управление на операционния риск, а именно:

- (изм. – реш. на Съвета на директорите от 19.10.2020 г.) идентифициране на събитието, което е потенциален носител на операционния риск, което се извършва от звеното за управление на риска, със съдействието на отдела за проверка на съответствието и всяко от лицата, работещи по договор за ИП
- изготвяне на решение/я на проблема от звеното за управление на риска
- довеждане на готовото решение/я до знанието на всички участници в проблемния процес
- довеждане до знанието на отдела за проверка на съответствието на проблема, който да извърши контролна

• проверка след време – времето се преценява от ръководителя на отдела, но не по-късно от 1 месец от възникване на проблема.

(5) Политиката и процедурите на инвестиционния посредник за управление и минимизиране на този риск, освен посочените в предходната алинея действия, включва и:

1. мерки за улесняване на обработката и анализа на данни – ползва се само високо качествен специализиран софтуер, доказал своята ефективност и липса на грешки при използване, който позволява бърза и точна и надеждна обработка на постъпващата информация, включително обработка на счетоводната информация, което способства за ранното диагностициране и идентифициране на операционния риск и минимизира риска от грешки на персонала. Мерките предвиждат и използване на услугите на софтуерни специалисти за поддръжане и профилактика на софтуера и.

2. Мерки за опазване и съхраняване на водената отчетност, документация и информация, предвидени подробно в правилата за вътрешната организация на посредника, с цел предотвратяване изгубването на информация, включително:

- Информацията и отчетността, водена на магнитен носител задължително се съхранява и на втори носител, с цел предотвратяване изгубването ѝ в случай на техническа авария.

- При загуба на информация в случай на техническа авария незабавно се предприемат действия за отстраняване на аварията и възстановяване на информацията и се уведомява КФН за предприетите действия и резултата.

- цялата документация и информация, свързани с дейността, се съхранява от посредника на лесно и достъпно за ползване място

3. (изм. – реш. на Съвета на директорите от 19.10.2020 г.) мерки за ограничаване на правния риск – отделът за проверка на съответствието, в съответствие с правомощията си съгласно правилата относно системата за вътрешен контрол на посредника, осъществява контрол, включително и текущ и превантивен чрез проверките, предвидени в Наредба № 38 от 21.05.2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници (Наредба № 38), с оглед наличието и съответствието на договори, нареждания, декларации, информации и цялата останала документация с изискванията на действащото законодателство.

Ликвиден риск

Чл.14.(1) Ликвидният риск, наричан още риск на финансирането е този, при който инвестиционният посредник ще срещне трудности при набавяне на финансови средства за изпълнение на ангажименти, свързани с неговата дейност. Причина за ликвидния риск може да бъде невъзможността да се реализира бързо финансов актив на стойност, близка до справедливата му стойност, както и недобро и ефективно управление на останалите рискове.

(2) Мерките и процедурите за управление на този вид риск включват:

1. намаляване до оптималния минимум на вложенията на инвестиционния посредник в слабо ликвидни и не доходоносни активи

2. Добро и прозрачно управление на цялостната дейност на посредника, което ще минимизира риска от влошаване на неговата репутация.

3. Внимателно следене на тенденциите на пазара на финансови инструменти

4. В договорите за доверително управление, сключвани от посредника се предвижда достатъчен срок на уведомлението за прекратяване или теглене на суми, за да може посредника безпроблемно да осигури необходимите средства

5. Поддръжане на резерви – с цел покриване на непредвидени искания за теглене на средства от клиентите

6. Наблюдение на пазара на финансови инструменти и специално на позициите, чиято ликвидност намалява и при нужда намаляване или освобождаване от тези позиции.

7. Оперативно наблюдение от звеното за управление на риска на паричните потоци и матуритетната структура на активите и пасивите на ИП в лева и валута

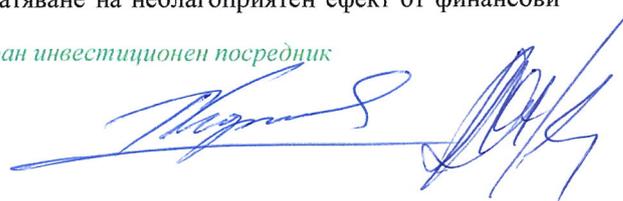
(3) Превенция на ликвиден риск. Възстановяване на ликвидността

1. (изм. – реш. на Съвета на директорите от 19.10.2020 г.) Ликвидният риск, съществуващ за инвестиционния посредник, е от ограничен характер, тъй като посредникът, съгласно условията за осъществяване на неговата дейност, няма право да поддържа търговски портфейл по смисъла на член 4, параграф 86 от Регламента;

2. Инвестиционният посредник стриктно спазва изискванията на чл.26 и следващите от Регламента и чл.55 от Наредба №50;

3. Инвестиционният посредник поддържа диверсификация на депозитите в банки с цел минимизиране на риска от несъстоятелност на банка, като не повече от 40% от общата сума на депозитите могат да бъдат съсредоточени в 1 банка;

4. В допълнение, взети са мерки за ясно отделяне на средствата на клиенти от средствата – собствени на инвестиционния посредник с цел предотвратяване на неблагоприятен ефект от финансови

затруднения на посредника за неговите клиенти (така например, банките, в които са разкрити клиентските сметки на инвестиционния посредник, са уведомени с изричен анекс относно собствеността на средствата в сметките, разкрити на името на посредника като мярка срещу евентуални действия от страна на кредиторите на последния);

5. В случай на финансови затруднения на инвестиционния посредник, компанията майка "Грамакс" АД е в готовност да окаже ликвидна подкрепа до стабилизиране на състоянието на посредника.

Позиционен риск

Чл.15.(1)Позиционният риск се състои от два компонента:

1.Първият компонент е неговия специфичен риск,който е рискът от промяна в цената на даден инструмент в резултат на фактори,свързани с емитента или в случай на деривативен инструмент-свързани с емитента на базовия инструмент;

2.Вторият компонент на позиционния риск е неговият общ риск,който е рискът от промяната в цената на дадения инструмент поради промяна в равнището на лихвените проценти,когато се отнася до търгувани дългови инструменти или деривативни дългови инструменти или промяната в цената на дадения инструмент поради промени на пазара,несвързани с конкретни характеристики на отделните финансови инструменти или деривативни финансови инструменти.

(2) Процедурите и методите за управление и контрол на този риск са: определяне на ефективна структура от финансови инструменти чрез диверсификация на портфейла,гарантиращи минимизиране на потенциалните загуби от негативното движение на цените на отделните финансови инструменти в портфейла на инвестиционния посредник и портфейла на всеки отделен клиент при доверително управление, като диверсификацията се осъществява по отношение на емитенти – свързани лица, емитенти от един отрасъл, от един географски район и други.

Валутен риск

Чл.16.(1)Основният риск е от колапс на валутния борд преди присъединяването на България към единната европейска валута, вероятността от настъпване на което е много малка, поради което и риска за посредника от възникване на такъв риск е минимален.

(2)Въпреки посоченото в предходната алинея, механизмите на управление на този риск предвиждат наблюдение от звеното за управление на риска на процесите в страната в тази насока и предприемане на възможни и необходими действия в зависимост от конкретната ситуация и евентуалните очаквани последици.

Други рискове в хода на осъществяването на дейността на ИП

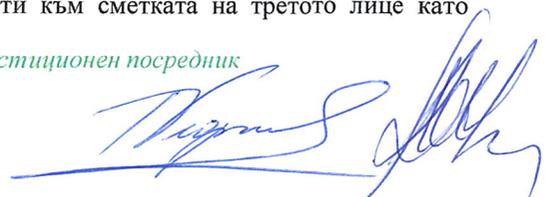
Чл. 17. (1) Риск, който съществува при осъществяването от ИП дейност е свързан с адекватното и ефективно съхраняването на финансовите инструменти и на паричните средства на клиентите.

(2) При управлението на този риск се предприемат следните мерки за неговото установяване и минимизиране:

1. ИП, респ. лицата които работят по договор за него стриктно спазват нормативните изисквания, респ. правилата за съхранение установени в правилника за вътрешна организация, като се съхраняват фин. Инструменти и паричните средства на клиенти само в депозитарни институции, изрично посочени в ЗПФИ, Наредба № 38 и Наредба № 58 от 28.02.2018 г. за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични или непарични облаги /Наредба № 58/.

2. Когато ИП открива сметка за финансови инструменти на свой клиент при трето лице, респ. съхранява парични средства на клиенти се полага дължимата грижа за интересите на клиента при определяне на това лице и възлагането на същото да съхранява финансовите инструменти на клиента, както и при необходимост, но най-малко веднъж годишно, се преразглежда и оценява със същата грижа избора на тези лица и условията, при които те съхраняват финансовите инструменти на клиента, респ. Паричните средства.

3. В При определяне на лицата, където се съхраняват парични средства или финансови инструменти на клиенти ИП, респ. лицата които работят по договор за него отчитат професионалните качества и пазарната репутация на тези лица, както и нормативните изисквания по Наредба № 58 за избор на такова лице и пазарните практики, свързани с държането на такива финансови инструменти, които могат да накърнят правата на клиента. Предприемат се и необходимите действия, за да се осигури, че съхраняването на финансови инструменти на негови клиенти при трето лице /депозитарна институция/ се извършва по начин, който гарантира разграничаване на държаните за един клиент активи от активите, държани за друг клиент, както и от собствените му активи чрез съхранението им по клиентски сметки към сметката на ИП или по сметки, открити към сметката на третото лице като

открива и води сметки с различно наименование в счетоводната отчетност на това трето лице /депозитарна институция/или чрез прилагането на други мерки, осигуряващи същото ниво на защита, а по отношение на паричните средства, че депозирани такива на клиенти в трето лице –по чл. 93, ал. 1 ЗПФИ, се водят по сметка или сметки отделно от всички сметки, използвани за държане на парични средства на инвестиционния посредник при това трето лице.

3. С оглед полагане на дължимата грижа за запазване интереса на клиентите ИП спазва и всички други специфични изисквания за съхранение на финансови инструменти, респ. парични средства на клиентите предвидени в Наредба № 58 и правилата му за вътрешна организация.

Чл. 18. (1) При възлагане на изпълнението на трето лице съществува риск от възникване на промяна в правоотношенията на инвестиционния посредник с негови клиенти или в задълженията му към тях съгласно ЗПФИ и актовете по прилагането му и от нарушаване на изискванията на ЗПФИ и на актовете по неговото прилагане.

(2) Съгласно настоящите правила, се предвиждат следните механизми и политики за установяване и минимизиране на този риск:

1. възлагане на важни оперативни функции или на инвестиционни дейности за изпълнение от трето лице се извършва само в случай, когато за ИП е обективно невъзможно да осъществява нормално своята дейност без участието на трето лице по ал. 1.

2. възлагането по т. 1 става въз основа на договор. В договора с третото лице ИП гарантира правото си да издава указания и да прекратява договора, правото си да получава информация, както и правото си да извършва проверки и правото на достъп до счетоводната документация и до помещенията на третото лице, съгласно чл. 31, параграф 3 на Регламент (ЕС) № 565/2017. ИП полага дължимата грижа за сключване, действие и прекратяване на договора по предходните изречения, при което се отчита дали третото лице разполага с необходимите възможности, ресурси и изискуеми по закон разрешения за надеждно и професионално изпълнение на възложените му функции, дали е в състояние да извършва възложените му услуги ефективно, дали осъществява надлежен контрол върху изпълнението на възложените му функции и адекватно управлява риска, свързан с това възлагане. В договора с третото лице ИП гарантира правото си да издава указания и да прекратява договора, правото си да получава информация, както и правото си да извършва проверки и правото на достъп до счетоводната документация и до помещенията на третото лице, съгласно чл. 31, параграф 3 на Регламент (ЕС) № 565/2017.

3. (изм. – реш. на Съвета на директорите от 19.10.2020 г.) ИП предприема съответни подходящи действия, ако е видно, че лицето по т. 1 не може да осъществява възложените му функции ефективно и в съответствие с нормативните и регулаторни изисквания, вкл. Упражнява контрол и управление на риска чрез отдела си за проверка на съответствието и управление на риска на възложените функции на третото лице, вкл. може да прекрати при необходимост договора за възлагане, без това да накърни непрекъснатостта и качеството на предоставянето на услуги на клиентите.

4. ИП следи и осигурява спазването и на всички други изисквания, ограничения и мерки, предвидени в правилата му за вътрешна организация и Наредба № 38 по отношение на третото лице и действието на сключения с него договор.

Чл. 19 (1) Риск, който съществува при осъществяването от ИП дейност е свързан с адекватното и ефективно осъществяване на дейността, свързана с предлаганите услуги, вкл. по приемане и изпълнение на клиентските нареждания, съответно. Предаването/подаването на нареждания за изпълнение.

(2) С оглед установяване и минимизиране на тези рискове ИП приема и прилага в дейността си Политика за определяне на клиента като професионален, непрофесионален и приемлива насрещна страна, политика за изпълнение на нарежданията на клиенти и за предаване/подаване на нареждания, политика за третиране на конфликти на интереси (в правилника за вътрешната организация), правила за системата за вътрешен контрол, сключва договорите си с клиенти на основата на общи условия, в които предоставя на клиентите максимално информация съгласно нормативните изисквания, когато е приложимо, като посочените политики, правила и общи условия и предвидените в тях мерки, правила, ограничения, забрани начини на поведение в определени ситуации и т.н. се прилагат стриктно от лицата, които работят по договор за ИП.

III. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОТГОВОРНОСТИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕТО НА РИСКА – УСТАНОВЯВАНЕ, ДОКЛАДВАНЕ НА ВСИЧКИ ЗНАЧИМИ РИСКОВЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКОВЕТЕ

Чл. 20(1) Установяването на рисковете и тяхното управление, е свързано съответни мерки в установената в Правилата за вътрешната организация на дружеството цялостна организационна структура, която е триизмерна:

1. Съвет на директорите;
2. Изпълнителни директори;
3. Служители, работещи по договор за инвестиционния посредник.

(2) Организационната структура и нивата на отговорност по управлението на риска при инвестиционния посредник, установена в правилата за вътрешна организация на посредника, е ясно и точно разпределение и разделяне на отговорностите между всички звена в дружеството и ограничаване на движението на информация вътре в дружеството т.е. спазване на принципа на „китайска стена” и минимално разпространение на информация вътре в дружеството, с оглед предотвратяване на конфликти на интереси както между дружеството и негови клиенти, така и между самите клиенти.

(3) Целта на посочената в предходната алинея организация е да се намали риска и от „фронт рънинг” при сключване на сделки, вкл. При сключване на сделки на свързани с посредника лица за тяхна сметка, и от търговия с вътрешна информация по смисъла на Закона срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти.

(4) Разпределението на функциите и отговорностите съгласно установените от ИП правила за вътрешна организация предвиждат строго определяне на нивото на компетентност на всяко лице, което работи по договора за дружеството, което позволява бързо установяване, на рисковете, съответно тяхното управление, свързани със системите в дружеството (система за съхраняване на документацията, система за водене на отчетност, вкл. счетоводна такава, система за изпълнение на дейностите на посредника като ИП, и изобщо цялостната система на организация в ИП)

Чл.21. (1) Съгласно настоящите правила всяко звено (отдел) участва както в установяването, така и в управлението на рисковете за с цел да се подпомага откриването и решаването на проблеми свързани с установяването на рисковете за ИП, с участието и приноса на всички служители.

(2) Съветът на директорите при инвестиционния посредник има следните отговорности по установяване и управление на рисковете:

1. Приема правила за управление на риска и следи за тяхната актуализация, съгласно чл. 1, ал. 4 от настоящите правила;

2. Приема и актуализира в сроковете посочени в тях и нормативните актове всички вътрешни актове на ИП, включително посочените в чл. 19, ал. 2 от настоящите правила;

3. Контролира рисковите фактори за инвестиционния посредник чрез обсъждане на ежемесечните доклади на звеното за контрол на риска и взема решения в границите на своите правомощия;

4. Взема решения за кадрово, софтуерно и друго осигуряване на дейностите по управление на риска.

5. Приема докладването на всеки един риск от съответните отдели или служители като неразделна част от управлението на риска в ИП и предприема незабавно необходимите мерки за редуцирането му.

6. Изпълнява всички останали функции по контрол върху функциите и системите на дружеството съгласно чл. 64, ал. 2 ЗПФИ.

Чл.22. Изпълнителният директор има следните отговорности по управление на риска:

1. Организира работата по правилно провеждане на приетата от Съвета на директорите политика по управление на риска;

2. Взема решения за кадрово, материално-техническо и методическо осигуряване на дейностите по управление на риска.

Чл.23.(1) Отговорност за установяване на риска се носи от съответния ръководител на отдел, а когато няма такъв от служителите на отдела, в сътрудничество с лицето от звеното за “Управление на риска”, който упражнява функциите по настоящите правила. Ръководителят на отдела, съответно. Служителите отговарят за правилната организация на дейността и работните процеси в съответния отдел;

(2) Лицата по ал. 2 изпълняват приетите стратегии и политики за управление, наблюдение и редуциране на рисковете, на които инвестиционния посредник е изложен или може да бъде изложен, включително на рисковете произтичащи от макроикономическата среда;

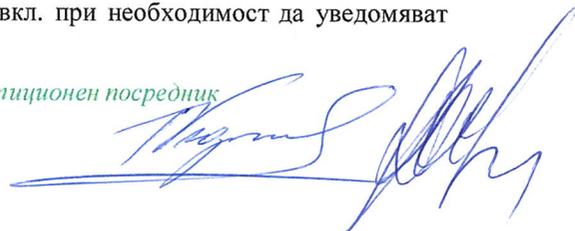
Чл. 24. Служителите, работещи по договор за инвестиционния посредник, имат следните отговорности свързани с управлението на риска:

1. Брокерите:

а) (изм. – реш. на Съвета на директорите от 19.10.2020 г.) изпълняват функции във фронт офиса по приемане на нареждания и сключване на договори с клиенти като лица по чл. 65, ал. 1 от Наредба № 38;

б) сключват непосредствено сделки – в съответствие с прилаганата от ИП политика за изпълнение на нарежданията на клиенти и предаване/подаване на нареждания и в съответствие с всички нормативни изисквания;

в) (изм. – реш. на Съвета на директорите от 19.10.2020 г.) следят за избягване на потенциални и други конфликти на интереси, а при възникване на такива, да спазват стриктно приетата с вътрешната организация политика за третиране на конфликти на интереси, вкл. при необходимост да уведомяват отдела за проверка на съответствието;

г) контролират отношенията с клиенти по въпроси, свързани с депозиране, блокиране, обезпечения на финансови инструменти.

2. Отдел “бек-офис”:

а) организира вярно и точно представяне на резултатите от дейността на инвестиционния посредник;

б) осъществява навременно и правилно завеждане на сделките;

в) следи ежедневно движенията на сключените сделки, откритите клиентски и спекулативни позиции, състояние на клиентските сметки и при необходимост предприема действия за разрешаване на проблемни ситуации;

г) осъществява своевременно всички контакти, вкл. размяна на електронни и други съобщения с депозитарни институции, свързани с приключване на сделките, като при грешки, забавяния или софтуерни проблеми незабавно информира звеното за контрол на риска

3. Отдел за проверка на съответствието:

Наблюдава и проверява за съответствието на дейността на инвестиционния посредник, свързана с управление на рисковете, с изискванията на ЗПФИ и актовете по прилагането му, с изискванията на Регламент (ЕС) № 600/2014, на Регламент (ЕС) № 596/2014, на Регламент (ЕС) № 575/2013 и на актовете по прилагането им, както и с правилата, приети от инвестиционния посредник в съответствие с посочените нормативни актове като:

а) прилага мерки и процедури за установяване на всеки риск от неизпълнение на задълженията на ИП, като осъществява постоянно наблюдение и оценява адекватността и ефективността на мерките и процедурите, предвидени в правилата за вътрешната организация на ИП, както и на предприетите мерки за отстраняване на несъответствията в дейността на инвестиционния посредник, респ. в приети от него политики, процедури, правила, процеси и механизми с изискванията на нормативните актове, посочени по-горе, като изпълнява функциите възложени му съгласно правилата за системата за вътрешен контрол на ИП;

б) предоставя съвети и подпомага лицата, отговорни за извършваните от инвестиционния посредник услуги и дейности, с цел гарантиране на осъществяването им в съответствие с изискванията на ЗПФИ и актовете по прилагането му;

в) прилага тристепенен механизъм за контрол на риска: превантивен текущ и последващ за степента на спазване от страна на ИП и неговите съответни лица на правилата, процесите и механизмите за управление на рисковете съобразно допустимото за него равнище на риск

- (изм. – реш. на Съвета на директорите от 19.10.2020 г.) Превантивен контрол по отношение оценката на рисковите фактори включително чрез Организиране на професионален инструктаж на лицата по чл. 65, ал. 1, т. 1 - 3 във връзка с чл. 70 от Наредба № 38 и на служителите в отдела за проверка на съответствието, включително Провеждане на регулярни тримесечни инструктажи на същите, както и на другите функции по превантивен контрол съгласно правилата за системата за вътрешен контрол;

- (изм. – реш. на Съвета на директорите от 19.10.2020 г.) Текущ контрол, респ. последващ контрол, който включва правомощията на отдела, свързан с проверки на документи, заверки на документи, изискване на обяснения от лица, работещи по договор за ИП, постоянно оперативно наблюдение на цялостната дейност, извършвана от ИП и на функционирането на всяка една система (на съхраняване на информация, на отчетност и т.н.) и др. особено при операционния риск, където ролята на отдела за проверка на съответствието е особено важна.

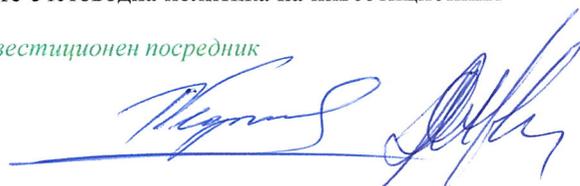
- (изм. – реш. на Съвета на директорите от 19.10.2020 г.) последващ контрол, изразяващ се в ежегодна оценка на действащите в инвестиционния посредник вътрешна организация и система за вътрешен контрол, включително на правилата за вътрешната организация и на системата за вътрешен контрол чрез доклад до СД, с оглед възможността да гарантират законосъобразното функциониране на инвестиционния посредник и своевременното установяване на извършването на дейност в нарушение на нормативните изисквания, както и предложения до управителния орган за приемане на промени в тези правила, в случай че те не осигуряват в достатъчна степен изпълнението на тези изисквания,

г) изпълнява функции по докладване пред СД за прилагането и ефективността на цялостните механизми за контрол на риска- ако установи значителен риск за неспазване от страна на инвестиционния посредник на задълженията му по ЗПФИ и актовете по прилагането му, Регламент (ЕС) № 2017/565, или друг относим европейски регламент/директива това обстоятелство веднага се докладва директно на Съвета на директорите

4. Отдел “Счетоводство”:

Съобразно счетоводната политика на посредника и организационната му структура следва стриктно да изпълнява следните процедури с оглед управление на риска и неговото минимизиране:

- Спазване на одобрената от Съвета на директорите счетоводна политика на инвестиционния

посредник, изработена в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети;

- Вярно, точно и своевременно осчетоводяване на стопанските процеси;
- Осигуряване на необходимия информационен поток към счетоводното звено; Навременност на подаваната към отдел "счетоводство" информация;
- Структуриране на индивидуалния сметкоплан за целите на получаване на необходимата счетоводна информация;
- Ежедневно осчетоводяване на всички операции в инвестиционния посредник, както и преоценка на финансовите инструменти, съобразно нормативните изисквания и възприетата счетоводна политика;
- Ежедневно извличане, предоставяне на съответните отдели и на ръководството на инвестиционния посредник, както и анализ на информацията за оценка на рисковете, адекватността на капитала и ликвидността на инвестиционния посредник. Ежедневно изготвяне на баланс и аналитична оборотна ведомост и справки съгласно Наредба № 50;
- Навременни корекции при допускане на грешки от различно естество в счетоводното звено;
- Надеждно съхраняване на хартиените носители на информация чрез осигуряването на подходящи помещения за това.
- Наличие на програмни продукти, целящи автоматизиране на процесите, систематизиране на информацията, улесняване достъпа на данните от първичните документи и източници и надеждното им архивиране;

5. Звено „Управление на риска“, който е специализиран орган за наблюдение и управление на риска в дружеството и чиито функции и отговорности във връзка с това са посочени в специален раздел /чл. 37/ по-долу.

IV. СЧЕТОВОДНИ ПРОЦЕДУРИ ПО ОЦЕНКА НА РИСКА И ВЪТРЕШНИЯ КАПИТАЛ. АДМИНИСТРАТИВНИ ПРОЦЕДУРИ

Чл. 25. Счетоводните процедури по отношение на управлението на рисковете и оценката на вътрешния капитал са възприети и следвани от инвестиционния посредник действия по обработка на входящата финансово-счетоводна информация, изготвяне на на ежедневна база на аналитична оборотна ведомост и отчети за финансова информация съгласно МСФО (FINREP), както и отчет за капиталова адекватност и ликвидност (COREP), чрез които се достига до оценки за нивата на риск, адекватността на капитала и ликвидността му.

Чл. 26.(1) Основна цел на счетоводните процедури е адекватното класифициране, обработка и представяне на достоверна, систематизирана и навременна информация за:

1. степента на риск, на която е изложен инвестиционният посредник;
2. необходимият капитал за покритие на поетите рискове от дейността на инвестиционния посредник.

Чл. 27. Своевременното и вярно представяне на информацията за степента на изложеност на риск и адекватността на капитала на инвестиционния посредник пред ръководителя на звеното за управление на риска и изпълнителните директори, е предпоставка за недопускане на концентрация на рискове и понасяне на финансови загуби.

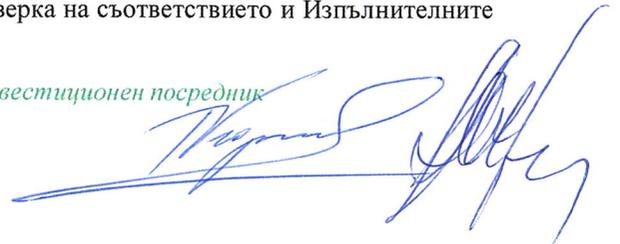
Чл. 28. За осъществяване на целите, стоящи пред счетоводните процедури за управление на рисковете и оценка адекватността на капитала и ликвидността са необходими редица съответни действия, вкл. съгласуваност между всички отдели при инвестиционния посредник.

Чл. 29. В изпълнение на процедурите по чл. 25, ИП осъществява следните действия с оглед правилното им функциониране:

1. Спазване на одобрената от Съвета на директорите счетоводна политика на инвестиционния посредник, изработена в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети;
2. Вярно, точно и своевременно осчетоводяване на стопанските процеси;
3. Структуриране на индивидуалния сметкоплан за целите на получаване на необходимата счетоводна информация;
4. Активно взаимодействие с звеното за управление на риска и другите отдели при инвестиционния посредник за получаване на вярна и навременна информация за степента на изложеност на риск и респективно необходимото ниво на капитал, отговарящо на рисковете експозиции;
6. Организационна структура на отдел „Счетоводство“ в съответствие с нуждите на инвестиционния посредник, при ясно определени права, отговорности и нива на достъп до информацията;

8. Ежедневно изготвяне на аналитична оборотна ведомост, баланс, отчет за финансова информация съгласно МСФО (FINREP), както и отчет за капиталова адекватност и ликвидност (COREP);

9. Възможност за контрол на дейността от отдела за проверка на съответствието и Изпълнителните директори на инвестиционния посредник;

10. Предвиждане на коригиращи действия при допускане на грешки от различно естество в отдел „Счетоводство”.

Чл. 30. (1) Административни процедури, необходими за осъществяване на дейността на инвестиционния посредник съгласно настоящия документ са:

1. Процедура за одобряване или коригиране на вътрешните правила;
2. Наличие на система за вътрешен контрол;
3. Наличие на специализиран отдел за управление на риска, който функционира независимо и прилага политиките, процедурите и механизмите относно минимизиране или избягване на риска в настоящите правила;
4. Поредица от действия на служители, във връзка с осъществяване на инвестиционните услуги, които посредникът предлага, съобразно издадения му лиценз;
5. Упълномощаване на служители за потвърждаване и подписване на документи в рамките на дейността на инвестиционния посредник;
6. Процедура за създаване, функциониране и управление на данните и документите в посредника, включително и тяхното архивиране;
7. Администриране и управление на информационната система;
8. Правила и отговорни служители за уведомяване на Комисията за финансов надзор относно дейността на инвестиционния посредник и за оповестяване на информация, когато това се изисква от ЗПФИ или приложим акт на европейското законодателство, Наредба № 50.

(2) Административните процедури осигуряват законосъобразното осъществяване на дейността на инвестиционния посредник. Административните процедури включват правилно разпределени правомощия и задължения на служителите, чрез които посредника е в състояние да функционира, в рамките на нормативните изисквания за дейността му. Правилата и процедурите, уреждащи вътрешната организация и отговорностите в дружеството са подробно уредени в Правилата за вътрешната организация, за вътрешен контрол и настоящите правила. Допълнителни политики, процедури и правила свързани с регламентираните от ИП по-горе административни процедури се съдържат и във всички останали вътрешни актове на дружеството, приети на основание на ЗПФИ и нормативните актове по неговото прилагане.

Чл. 31. (1) Инвестиционният посредник дефинира определени правила, които ще следва последователно във връзка с изчисляване на капиталовите изисквания за различните видове рискове. Така определените правила за действие обвързват инвестиционния посредник с изискванията при пресмятането на капиталовите ангажименти за различните видове рискове.

(2) Инвестиционният посредник използва като източници за ценова информация данните от регулираните пазари на ценни книжа – БФБ и други чуждестранни такива, въз основа на които се извършва ежедневна и/или ежемесечна преоценка на позициите в търговския и инвестиционния му портфейл.

(3) Източници на котировки могат да бъдат признати световни информационни агенции като REUTERS, BLOOMBERG и др. За оценка на българските държавни ценни книжа могат да се ползват котировки от първични дилъри за тях, като в този случай се изисква, да се определят дилърите и отговорните лица за събиране и обработка на информацията.

Чл. 32. За всяка от позициите във финансови инструменти, които нямат текущи котировки за цени се определя метод за пресмятане на справедливата им цена, като този метод се следва последователно и периодично се проверява неговата пригодност и адекватност.

Чл. 33. Инвестиционният посредник следва да делегира отговорности на служители, които да следят за отклонения в сетълмента по сделките с дългови инструменти, акции, валути и стоки. При разминаване на сетълмента с договорената дата, както и при наличието на кредитен риск на насрещната страна, инвестиционният посредник изчислява и поддържа собствен капитал за покритие на тези рискове.

Чл. 34. Задължението за изчисляване на капиталови изисквания за риска, свързан с валутния курс, е основание инвестиционният посредник, чрез свои служители, ежедневно да наблюдава дългите и късите си позиции в чуждестранна валута.

V. ПРОЦЕДУРИ ЗА ОЦЕНКА И ПОДДЪРЖАНЕ НА СТОЙНОСТТА, ВИДОВЕТЕ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕТО НА ВЪТРЕШНИЯ КАПИТАЛ

Чл. 35. (1) Капиталът на инвестиционния посредник представлява собствените средства, които служат за покриване на рискове, възникнали във връзка с дейността му. Той гарантира изпълнението на поетите ангажименти пред контрагентите на Дружеството и е израз на ангажираността на съдружниците в стопанските процеси.

(2) Вътрешният капитал на инвестиционния посредник са финансовите ресурси, необходими за покриване на рисковете, свързани с цялостната дейност на инвестиционния посредник.

Чл. 36. (1) Собственият капитал на инвестиционния посредник представлява сбор от стойностите на капитала от първи ред и стойностите на капитала от втори ред, като същият трябва по всяко време да е минимум равен на размера на началния капитал, изискван при лицензирането на Дружеството, т.е. сумата на собственият капитал следва да е не по-малка от тази на вътрешния капитал.

(2) Размерът на вътрешния капитал се изчислява ежедневно от отдел „Счетоводство“ съгласно нормативните разпоредби, съдържащи се в Регламента и данните за отделните направления в дейността на инвестиционния посредник, за които се изисква заделяне на финансов ресурс.

(3) Необходимата сума на вътрешния капитал зависи както от текущата дейност на инвестиционния посредник, така и от дейността му в предходни години, тъй като за определени рискове, изчисленията се базират на данни от предходни финансови години.

(4) Стойността на вътрешния капитал на инвестиционния посредник се формира от следните елементи:

1. сума, необходима за покриване на капиталовите изисквания за кредитен риск, кредитен риск от контрагента и риск от разсейване;

2. сума, необходима за покриване на сетълмент риска;

3. сума, необходима за покриване на капиталовите изисквания за позиционен, валутен и стоков риск;

4. сума, необходима за покриване на капиталовите изисквания за операционен риск;

5. сума, необходима за покриване на капиталовите изисквания за риска при корекция на кредитната оценка.

(5) При изчисляване на капиталовите изисквания за кредитен риск, кредитен риск от контрагента и риск от разсейване инвестиционният посредник прилага стандартизирания подход.

(6) При изчисляване на капиталовите изисквания за сетълмент риск при сделки с дългови или капиталови инструменти, чуждестранна валута или стоки, се определя ценовата разлика, във връзка с която инвестиционният посредник е изложен на риск.

(7) При определяне на капиталовите изисквания за позиционен риск се изчислява сбора от капиталовите изисквания за общ и специфичен риск, свързан с позициите в дългови и капиталови инструменти.

(8) При определяне на капиталовите изисквания за валутен риск инвестиционният посредник изчислява сбора на общата нетна позиция в чуждестранна валута и нетната позиция в злато.

(9) При изчисляване на капиталовите изисквания за стоков риск инвестиционният посредник прилага опростения подход.

(10) При изчисляване на капиталовите изисквания за операционен риск инвестиционният посредник се прилага подхода на базисния индикатор.

(11) При изчисляване на капиталовите изисквания за риска при корекция на кредитната оценка се прилага стандартизиран метод.

VI. ОРГАН ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРИЛАГАНИТЕ МЕРКИ И ПОЛИТИКА В НАСТОЯЩИТЕ ПРАВИЛА

Чл. 37. (1) В съответствие с чл. 1, ал. 2, т.т. 4 и 5 от настоящите правила ИП разполага със звено за управление на риска, който функционира независимо и:

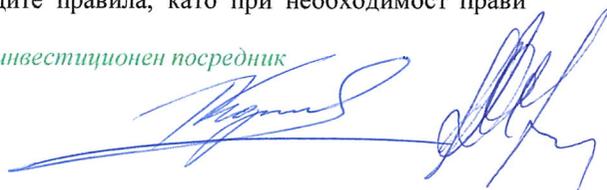
а) прилага и политиката и процедурите по настоящите правила, както и функции по правилата за оценка и контрол на риска по Наредба № 50.

б) наблюдава и оценява как се прилагат мерките и процедурите, предвидени в настоящите правила в цялостната дейност на ИП и във всички изградени системи на дружеството, вкл. осъществява наблюдение върху адекватността и ефективността на политиката и процедурите и спазването им от ИП и лицата, които работят по договор за него.

в) предприема необходимите в зависимост от конкретния случай мерки за отстраняване на констатираните непълноти и несъответствия в политиката и процедурите по б.б. “а” и “б”.

(2) Звеното по ал. 1:

• наблюдава и оценява включително адекватността и ефективността на предприетите от звеното мерки за отстраняване на констатирани непълноти и несъответствия в политиките и процедурите по чл. 1, ал. 2, т.т. 1-4 и процедурите и мерките по настоящите правила, като при необходимост прави

обосновани предложения и за тяхното изменение или допълнение на СД.

- осигурява и установяване, измерване и надлежно докладване на всички съществени рискове, свързани с дейността на инвестиционния посредник ;

- участва активно в разработването на стратегията за поемането и управлението на рисковете на ИП и във вземането на решения, свързани с управлението на всички значими рискове. Той трябва във всеки момент да е в състояние да представи цялостен преглед на всички рискове, на които е изложен инвестиционният посредник;

- докладва пряко пред СД в случаите, когато развитието на конкретен риск засяга или може да засегне ИП.

VII. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Дружеството прави периодичен преглед на настоящите правилата и включените в тях процедури, механизми, планове, политики и др. поне един път годишно - до 31 декември на текущата календарна година и ги актуализира въз основа на този преглед не по-късно от 30-о число на следващия месец. При необходимост прегледът и актуализацията им се извършва и по-често.

§ 2. В случаите, когато ИП е възложил важни оперативни функции или инвестиционни услуги и дейности за изпълнение на трето лице по чл. 18 от настоящите правила, вкл. правомощията на звеното по чл. 37, ал. 1 се прилагат и по отношение на това трето лице с оглед ефективно управление на рисковете от това възлагане.

§ 3. Настоящите правила са приети на заседание на Съвета на директорите на ИП “КЕПИТЪЛ МАРКЕТС” АД от 08.05.2018г., изменени с решение от 19.10.2020 г.

§ 4. Настоящите правила са одобрени от общото събрание на акционерите на ИП “КЕПИТЪЛ МАРКЕТС” АД, с решение по Протокол от 14.06.2018г. и Протокол от .....2020 г., и са задължителни за всички лица, работещи по договор за него.

Изп.Директор: .....

/Татяна Георгиева/

Изп.Директор: .....

/Мариана Миланова/